

# РЕШЕНИЕ

№ 41

София, 22 януари 2026 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на шестнадесети октомври две хиляди двадесет и пета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДАНИЕЛ ЛУКОВ

ЧЛЕНОВЕ: НИКОЛАЙ ДЖУРКОВСКИ

ВЛАДИМИР АСТАРДЖИЕВ

при участието на секретар Н. Пелова и в присъствието на прокурора от ВКП К. Софийски, като изслуша докладваното от съдията Даниел Луков наказателно дело № 744/2025 година по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалба от защитника на подсъдимата Е. П. срещу въззивно решение № 227 от 18.06.2025 г. на Апелативен съд - София, постановено по внохд № 49/2025 г. по описа на същия съд.

В жалбата се изтъкват касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - 3 от НПК. Развиват се съображения и доводи в подкрепа само на касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК. Твърди се, че докладчикът по делото във въззивната инстанция е демонстрирал преднамереност и необективност поради стремеж към бързо приключване на делото, поради опити да се подмени договорния защитник със служебно назначен такъв, както и поради изявления как няма време подсъдимата да бъде осъдена, като се правят алюзии с работата на други магистрати с изявен, според защитата, обвинителен уклон. Твърди се, че обвинението не било конкретизирано по време и начин на извършване на деянията и не ставало ясно в кой момент е възникнала вредата. В обвинителния инструмент било посочено, че престъплението по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26 от НК било реализирано с две деяния, без да било ясно кои са тези две деяния и при наличие на 89 отделни пера за конкретните разходи. Същото нарушение се изтъква да е било допуснато и по отношение на второто обвинение по отношение на подсъдимата. Обжалваното решение съдържало произнасяне извън рамките на обвинителния акт, като най-вероятно, защитата визира допуснатото коригиране от контролирания съд на установени технически грешки при изписване на номерата на автомобилите, предмет на обвинението. Твърди се, че доказателствените искания на защитата били отхвърлени немотивирано, което довело до нарушение на основните принципи за обективност, всестранност и пълнота. Погрешно въззивният съд изградил изводите си на база прочетени показания на свидетели от досъдебното производство, без обаче в жалбата да се сочи конкретно кои свидетели има предвид защитата. Твърди се, че решението страда от липса на мотиви, тъй като не ставало ясно от диспозитива на решението в кои части подсъдимата е оправдана и в кои части е осъдена.

Нарушението на материалния закон се аргументира с това, че съдът се произнесъл, без да е налице правно релевантно формулирано обвинение по чл. 219

от НК, като не бил изпълнен състава на това престъпление от страна на подсъдимата нито от обективна, нито от субективна страна. Нарушението на материалното право обхващало и запълващите бланкета на чл. 219 от НК специални норми.

Настоява се за отмяна на решението на въззивната инстанция и връщане на делото за ново разглеждане от апелативния съд, алтернативно за оправдаване на подсъдимата и като трета алтернатива за редуциране на размера на наложеното ѝ наказание.

В съдебното заседание пред касационната инстанция представителят на ВКП намира жалбата за неоснователна. Доводите относно допуснати нарушения на процесуалните правила намира за неоснователни, като смята, че въззивният съд, като инстанция по фактите и правото, може да установява нови фактически положения, стига те да не излизат извън рамките на обвинителния акт, което в конкретния случай не е било допуснато като нарушение. Намира, че не е допуснато нарушение на материалния закон, независимо от липсата на предложена аргументация в тази насока от страна на защитата и предлага решението да бъде оставено в сила.

Подсъдимата П. се явява лично. Защитникът ѝ адв. Г. поддържа жалбата с направените искания и заявените съображения.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 36/30.09.2024 г. по нохд № 310/2022 г. на Окръжен съд - Благоевград подсъдимата Е. П. е призната за виновна в извършване на престъпление по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, като на основание чл. 54 от НК ѝ наложил наказание в размер на две години лишаване от свобода и глоба в размер на 5000 лв.

Със същата присъда подсъдимата била призната за виновна и в извършването на престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК, като на основание чл. 54 от НК ѝ наложил наказание в размер на три години лишаване от свобода.

На основание чл. 23 от НК на подсъдимата било наложено едно общо най-тежко наказание в размер на три години лишаване от свобода, както и глоба в размер на 5000 лв.

На основание чл. 66, ал. 1 от НК било отложено изпълнението на така наложеното на подсъдимата наказание лишаване от свобода за срок от три години,

По жалба от защитата на подсъдимата е било образувано внохд № 49/2025 г. по описа на Апелативен съд - София. С въззивното решение е била изменена първоинстанционната присъда, като същата е била отменена в частта, в която подсъдимата е била призната за виновна да е нарушила задължения по т. 1, т. 2 и т. 4 от длъжностна характеристика и вместо това е била призната за невиновна и оправдана по така повдигнатото обвинение в тази му част.

Присъдата е била отменена и в частта, с която подсъдимата е била призната за виновна да е нарушила задължения по чл. 7, ал. 1 от Правилата за изграждане и функциониране на СФУК в Направление „Социални дейности“, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити в [община], от 27.06.2006 г. и от 10.06.2011 г., във връзка с престъплението по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК, като вместо това е призната за невиновна и е била оправдана по така повдигнатото обвинение.

Присъдата е била отменена и в частта, с която подсъдимата е призната за виновна да е причинила значително разпиляване на имущество с престъплението по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК в размер на 222 263,19 лв., като е била призната за невиновна и оправдана за този размер и за разликата от 3 034,80 лв., и вместо

това е била призната за виновна да е причинила значително разпиляване на имущество в размер на 219 228, 39 лв.

Присъдата е била отменена и в частта, с която подсъдимата е била призната за виновна да е извършила 89 деяния в продължаваното престъпление по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК, като е била призната за невиновна и е била оправдана по тази част на обвинението и вместо това е била призната за виновна да е извършила 86 деяния.

Присъдата е била отменена и в частта, с която подсъдимата е била призната за виновна да е причинила значително разпиляване на имущество с престъплението по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК в размер на 59 830,17 лв., като е била призната за невиновна и оправдана за този размер и за разликата от 3 лв., и вместо това е била призната за виновна да е причинила разпиляване на имущество в размер 59 827, 17 лв.

Присъдата е била изменена в частта на фактическото описание на престъплението по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК.

В останалата ѝ част присъдата е била потвърдена.

Касационната жалба е подадена в срок, поради което и се явява допустима.

Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Приоритетен отговор се дължи на възраженията от жалбата относно непълната и неясна формулировка на обвинението, която според защитата е пречатвала адекватната защита на дееца и като краен резултат е довела до накърняване на процесуалните му права. Не е налице процесуална пречка за разглеждане на възраженията срещу съдържанието на обвинителния акт пред касационната инстанция и същите не се преклудират дори и да не бъдат посочени при провеждането на разпоредителното заседание по делото. Правото на защита на подсъдимия включва проверка на обвинението от гледна точка на съдържанието на обвинителния акт, неговата пълнота и яснота относно правото на дееца да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението – Решение на Съда на ЕС (десети състав) от 21 октомври 2021 година по дело C-282/20 г. по отправено преюдициално запитване, съгласно което:

"Член 6, параграф 3 от Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство, което не предвижда процесуален ред за отстраняване, след разпоредителното заседание по наказателно дело, на неяснота и непълнота, които опорочават съдържанието на обвинителния акт и нарушават правото на обвиняемия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението."

Оплакването за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила следва да бъде разгледано на първо място, тъй като от правилното установяване на фактическата обстановка зависи и правилното приложение на материалния закон. Изложените в жалбата съображения, че обвинителният акт не отговаря на изискванията на чл. 246 от НПК, не намират основание. В принципен аспект основният състав на вмененото във вина на подсъдимата престъпление по чл. 219, ал. 1 от НК касае обществените отношения по правилното протичане на стопанската дейност, тези, които осигуряват нейното нормално, законосъобразно и ефективно осъществяване.

Видно от обстоятелствената част на обвинителния акт, а така е прието и от инстанциите по фактите, на подсъдимата, по този пункт на обвинението – по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК е вменено, че не е положила достатъчно грижи при упражняване на две от формите на правомощия - управлението и стопанисването

на повереното ѝ имущество. Същността на функцията „управление“ се свежда до вземане на съответните решения за начина, по който средствата ще се разходват и използват за определени цели, докато „стопанисването“ е със съдържание, насочено повече към грижи от страна на длъжностното лице, при които имуществото ще се запази, съхрани и поддържа. В какъв обем ще се осъществява полагането на грижите за управление и стопанисване на имуществото се съдържа в конкретните специални правила, регулиращи задълженията на деца по това управление и стопанисване. Престъплението е резултатно, тъй като от неполагането на достатъчно грижи следва да е настъпила съставомерна вреда - значителна повреда, унищожение или разпиляване на имуществото или други значителни щети на предприятието или на стопанството. В обвинителния акт е описан комплекса от действия и бездействия на подсъдимата, с които тя не положила достатъчно грижи за управление и стопанисване на повереното ѝ имущество. По този пункт на обвинението не се констатира да е налице разминаване между неговата обстоятелствена част и диспозитива на обвинителния акт. С други думи, описаното по този начин престъпление в обвинителния акт не пречи подсъдимата и нейната защита да разберат точно какво е повдигнатото ѝ обвинение, кога престъплението е било извършено и по какъв начин.

Същото се отнася и до обвинението касателно пункт втори от вмененото на подсъдимата П. престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК. На подсъдимата е вменено неполагане на достатъчно грижи за ръководенето и управлението на повереното ѝ публично имущество. По този начин е бил формулиран и диспозитива на повдигнатото ѝ обвинение и същата е имала възможност да упражни в пълен обем правото си на защита. Впрочем, тези възражения са били поставяни и на вниманието на САС и с напълно споделими аргументи, без да е нужно те да бъдат преповтаряни и тук, са били отхвърлени-стр. 135-137 от съдебното решение.

Нещо повече, контролираният съд не е пропуснал да забележи допуснатото от представителя на обвинението неправилно подвеждане на дейността на подсъдимата под нормата на чл. 219 от НК (и по двата пункта на обвинението, но с особен интензитет относно умишлената безстопанственост), вместо по по-тежко наказуемия състав на длъжностното присвояване. Тази грешка на прокуратурата, макар и маркирана от въззивния съд, правилно е било прието, че не може да бъде коригирана във въззивното производство, тъй като това неминуемо би рефлектирало върху утежняване на положението на подсъдимата и би довело до постановяването на един опорочен съдебен акт, подлежащ на отмяна дори и само на това основание.

Ето защо доводите, изложени в касационната жалба, се намериха за неоснователни в тази им част.

Не може да се сподели и заявеното оплакване за пристрастност на докладчика от състава на САС, постановил обжалваното сега решение. На първо място буди недоумение направеното с касационната жалба сравнение с дейността на други магистрати, па макар и вече бивши, както и доколко коректно е по такъв начин в сезиращ ВКС документ да се правят подобни твърдения. По същественото обаче е друго. Прегледът на материалите по делото и начина на водене на производството пред въззивната инстанция сочат на извод, че това оплакване е неоснователно.

Съгласно практиката на Европейския съд по правата на човека безпристрастността по смисъла на чл. 6, т. 1 от Конвенцията трябва да се преценява в зависимост от субективен тест (субективен фактор), където трябва да се има предвид личното убеждение и поведението на конкретен съдия-дали съдията е

демонстрирал лично предубеждение или пристрастие по определено дело, и обективен тест (обективен фактор), който да установи дали самият съд, включително и неговият състав, предоставят достатъчни гаранции да се изключи всяко основателно съмнение по отношение на неговата безпристрастност. Изискването е съдията не само да бъде безпристрастен, но и да внушава безпристрастност, както и да бъде възприеман като такъв. Безпристрастността на съдията трябва да бъде очевидна. Когато съществуват обективни факти, независимо дали това влияе или не на безпристрастността на съдията, отводът е винаги основателен и необходим-поради основателни съмнения за предубеденост, за да не се допуска нарушение по чл. 6, т. 1 от Конвенцията.

Анализирайки в конкретния случай доводите на защитата може да се цитира и Решение от 25.06.1992 г. на Европейския съд по правата на човека - Дело Торгейрсон срещу Исландия, в което се посочва, че безпристрастността, по смисъла на чл. 6, т. 1 от Конвенцията, се определя въз основата на субективен и обективен критерий. Субективният критерий следва да се презумира, докато не се посочат доказателства, че съдията по конкретното дело е бил лично пристрастен. Такива доказателства не се сочат, а и не бяха констатирани от касационната инстанция. Що се отнася до обективния критерий, следва да се определи дали независимо от личното поведение на съдията са налице факти, които да породят съмнение в безпристрастността му. "При преценка дали в даден случай има основателна причина за опасения, че определен съдия не е безпристрастен, становището на страните е важно, но не е решаващо". В тази връзка незаконен състав ще е налице, когато реално съществуват обстоятелства, даващи основание за извод за необективност и предубеденост. Преценката за тяхната основателност следва да се базира не на субективни усещания или съображения за целесъобразност, а на обективната наличност на конкретни данни, обуславящи възможни конфликти, които по естеството си могат да накърнят вътрешното убеждение на всеки член от съдебния състав. Настоящият случай, с оглед установеното по делото, не е такъв.

Липсва допуснато и претендираното нарушение за липса на мотиви и оттам-за липса на обективност, всестранност и пълнота на изложението на апелативната инстанция. На вниманието на касационната инстанция са поставени почти същите възражения, които жалбоподателят вече е правил пред апелативния съд и които възражения са намерили своя адекватен и мотивиран отговор в решението на апелативната инстанция.

Не се констатира твърдяната от защитата липса на доказателства, която да е довела до неизясняване в пълнота на фактическата обстановка по делото. Апелативният съд е извършил самостоятелен анализ на събраните по делото доказателствени източници, проявил е процесуална активност и е провел съдебно следствие, в хода на което са били извършени редица съдебни действия, насочени именно към изясняване на фактическата обстановка в нейната пълнота, обективност и всестранност и е достигнал до същите фактически и правни изводи като първата инстанция, макар и със съответните изменения, обусловени от съответните доказателствени източници. Контролираната инстанция е подхождала много старателно както към дейността на първия съд, но така също и към събраната по делото и значителна по обем доказателствена съвкупност.

Изложени са пространни съображения за наличие на обективните и субективни признаци на състава на престъплението по чл. 219, ал. 1, респективно ал. 3 от НК. Обсъдени са възраженията на защитата по фактите и правото и са посочени основанията за възприемането им или за отхвърлянето им като несъстоятелни. Най-сетне, съобразявайки смекчаващите и отегчаващите

обстоятелства, въззивният съд е обективирал и заключението си относно вида и размера на наказанието. Ето защо не може да се приеме, че са допуснати съществени отклонения от стандарта, заложен в чл. 339 от НПК, които да налагат отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане.

Не се установява липсата на претендираната яснота относно кои са двете реализирани от подсъдимата деяния за престъпленията по чл. 219, ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 от НК. Действително, обвинителният акт не е съвсем прецизен и не почива на пунктуално правилно квалифициране на действията на подсъдимата, но това не се е отразило на възможността същата да разбере в какво точно е обвинена. Както вече се посочи, на подсъдимата, по този пункт на обвинението, е вменено, че не е положила достатъчно грижи при упражняване на две от формите на правомощия, които е имала - управлението и стопанисването на повереното ѝ имущество. Същото се отнася и относно обвинението по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, с тази разлика, че тук на подсъдимата е вменено неполагане на достатъчно грижи за ръководенето и управлението на повереното ѝ публично имущество. САС е отделил задълбочено внимание на тези въпроси, поставяни и на неговото внимание, като на стр. 115-131 от решението си ясно е посочил както отделните форми на изпълнителното деяние за всяко едно от извършените от подсъдимата престъпления, но и е направил задълбочен анализ на конкретния брой случаи, при които се е стигало до извършване на плащания без основание.

Нужно е да се отбележи, че контролираната инстанция е изградила вътрешното си убеждение при спазване на правилата, гарантиращи формалната му правилност, а възприетата хронология на събитията е изведена въз основа на валидно събрани и надлежно проверени доказателствени източници. Всеки един от тях е бил подложен на самостоятелен анализ и ценен в съвкупност с останалите, съобразно своето действително съдържание. Затова се явява и неоснователно общо заявеното, без конкретика, недоволство в касационната жалба от кредитирането на показанията на свидетели от досъдебното производство и несъгласието на апелативния съд с част от приетите по делото експертни заключения. Все пак следва да бъде казано, че съдът изключително подробно е обсъдил всеки един доказателствен източник, като аргументирано е посочил кои следва да бъдат изключени от доказателствената съвкупност като недопустими (напр. показанията на св. М.), кои от доказателствените източници са ирелевантни за предмета на доказване и съответно кои имат съществена роля за изясняване на обстоятелствата по делото, както и мотивирано е посочил кои доказателствени източници кредитира и защо. Неговата аналитична дейност не търпи упрек, като касационната проверка не установи нито превратна интерпретация, нито игнориране на доказателствени източници без основание. Тук е мястото да се припомни, че оценката на доказателствата е суверенна дейност на съда. На проверка подлежи само правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение у решаващите съдебни състави и спазване на задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, както и дали са предприети всички мерки за разкриване на обективната истина.

По делото не се установява превратно тълкуване на фактите от въззивната инстанция и изводите за тях са основани на обективен доказателствен анализ по действителното съдържание на доказателствените източници. Съдът е оценил според действителното им съдържание значителния по обем писмен и гласен доказателствен материал стриктно съблюдавайки изискванията да разкрие значимата за процеса фактология единствено чрез способите и средствата на процесуалния закон, като в своите мотиви е изложил подробни и ясни

съображения, въз основа на които е посочена коя част от доказателствения материал е достоверна и каква информация с доказателствено значение разкрива.

Не се намери за основателен и другия довод, изложен в сезирация ВКС документ - за нарушение на материалния закон. Изразеното недоволство се аргументира с липса на правилно формулирано обвинение и при неосъществяване от страна на подсъдимата на каквото и да е било деяние както от обективна, така и от субективна страна. Всъщност, казаното е вярно, но не в посоката, целяна от защитата. САС в решението си е изложил съображения защо намира, че истинското съдържание на извършените от подсъдимата деяния разкрива признаците на дейност, характерна за длъжностните присвоявания. Независимо от това, правилно е било прието, че установените по делото факти, отразени в обвинителния акт, при липсата на законова възможност за промяна на правната квалификация едва във въззивното производство с оглед неминуемото утежняване на положението на подсъдимата, позволяват поведението ѝ да бъде подведено под признаците на по-леко наказуемия състав на чл. 219 от НК.

От вниманието на апелативната инстанция не е убягнала и допуснатата както в обвинителния акт, така и пренесената в първоинстанционната присъда техническа грешка, свързана със смесването на номерата на автомобилите „Ш. ф.“ и „Ф. т.“. Вярно е било преценено, че тези грешки не се отразяват на яснотата на фактите по отношение на това обвинение спрямо подсъдимата, за което съдът е изложил обилни и мотивирани съображения, при което законосъобразно е било предприето и изменение на присъдата в тази ѝ част. Затова и тези възражения на касационния жалбоподател не могат да бъдат удовлетворени, тъй като направената корекция относно фактите, свързани с тези два автомобила и тяхната индивидуализация, са продиктувани само и единствено от техническите грешки при изготвянето на обвинителния акт.

Затова и касационният съдебен състав намира, че при установените по делото факти, на базата на надеждна доказателствена основа, материалния закон е приложен правилно относно инкриминираните престъпления по чл. 219 ал. 1 и чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК, двете във връзка с чл. 26, ал. 1 от НК. В мотивите към решението си апелативният съд е дал изчерпателен и обоснован отговор на всички възражения на защитата на подсъдимата и е аргументирал в пълна степен своите съображения за достигнатия фактически и правен извод по делото. Съдът е изложил съображенията си по реда на чл. 339, ал. 2 вр. ал. 1 от НПК, поради което не може да бъде упрекнат и в нарушаване на основните принципи на наказателния процес, визирани в чл. 13 и чл. 14 от НПК.

Претенцията за явна несправедливост на наложеното наказание не е мотивирана, поради което и отговор не се дължи. При вярно установените факти, както вече се посочи, материалният закон е бил приложен правилно и подсъдимата следва да понесе наказание за престъпленията, за които е била призната за виновна. С решението си апелативният съд е коригирал изводите на първата инстанция относно наличните смекчаващи нейната отговорност обстоятелства и е приел, че и за двете осъществени от нея престъпления наказанията следва да бъдат определени при превес на отегчаващите обстоятелства, като съответно е изложил и съображенията си за това. В същото това време е съобразено, че липсва протест от страна на прокурора, поради което и увеличаването на размера на наказанията не е възможно, при което е потвърдил определения от първия съд размер. ВКС счита, че наказанията на подсъдимата за всяко едно от престъпленията, за които е била призната за виновна, са справедливи и допълнително снизхождени, при липсата на заявени основания за това, би било неоправдано.

След като правно релевантните факти от предмета на доказване са изведени съобразно процесуалните правила и въз основа на очертаната фактическа рамка е приложен законът, който е следвало да бъде приложен, то не са налице основанията по чл. 354, ал. 3, т. 2 вр. ал. 1, т. 5 вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК за отмяна на атакуваното въззивно решение и връщане на делото за ново разглеждане.

За коректност, и доколкото все пак не представлява съществена грешка, следва да бъде отбелязано, че диспозитивът на решението на въззивната инстанция по четвърти, пети и шести абзац от същото, не е изписан съвсем коректно, на което най-вероятно се дължи и изразеното в жалбата недоволство за неяснота на съдебното решение. Следвало е присъдата да бъде отменена само за разликата от 219 228,39 лв. до 222 263,19 лв. по първоначално повдигнатото обвинение (по четвърти абзац), по пети абзац само за разликата от 86 до 89 деяния и само за разликата от 59 827,17 лв. до 59 830,17 лв. по първоначално повдигнатото обвинение (шести абзац).

Върховният касационен съд, водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК,

### **РЕШИ:**

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 227 от 18.06.2025 г. на Апелативен съд - София, постановено по внохд № 49/2025 г. по описа на същия съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: